

Hội thảo khoa học “Vai trò của Mỹ trong trật tự mới ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương: Thực trạng và dự báo”

Vừa qua, tại Tp. Hồ Chí Minh, trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn (Đại học Quốc gia Tp. Hồ Chí Minh) đã tổ chức hội thảo khoa học với chủ đề “Vai trò của Mỹ trong trật tự mới ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương: Thực trạng và dự báo”. Tham dự Hội thảo có đông đảo các nhà nghiên cứu của các viện nghiên cứu và các trường đại học trong nước.

Hội thảo diễn ra với 2 phiên thảo luận chính: Chính sách và vị trí của Mỹ ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương; và Trật tự khu vực châu Á - Thái Bình Dương: hiện tại và tương lai.

Các đại biểu nhận định, trong thế kỷ XX, đặc biệt là từ sau Chiến tranh thế giới thứ Hai, nước Mỹ đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong việc định hình trật tự khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Khu vực châu Á- Thái Bình Dương lâu nay được các học giả và giới làm chính sách xác định sẽ là trung tâm của nền chính trị toàn cầu trong thế kỷ XXI. Trải dài từ tiểu lục địa Ấn Độ đến bờ biển phía Tây của Mỹ, khu vực rộng lớn chiếm 50% dân số thế giới này đang được coi là đầu tàu tăng trưởng của thế giới, với nhiều nền kinh tế phát triển nhanh và năng động. Trong khi đó, khu vực này cũng đang đối mặt với nhiều thách thức về an ninh như chương trình hạt nhân của Cộng hòa dân chủ nhân dân Triều Tiên, quan hệ hai bờ eo biển Đài Loan, hệ quả chưa rõ ràng của một Trung Quốc đang trỗi dậy mạnh mẽ, đặc biệt là vấn đề tranh chấp biển Đông.

Trong bối cảnh đó, nước Mỹ từ năm 2011 đã công bố tái cân bằng chiến lược hướng về châu Á với khẳng định, tương

lai chính trị của Mỹ sẽ là ở châu Á - Thái Bình Dương chứ không phải nơi nào khác.

Đi từ tổng hợp những quan điểm học thuật trên thế giới về trật tự ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương, các đại biểu tổng kết những khái niệm, những định nghĩa, những phương pháp tiếp cận mới về trật tự khu vực. Từ đó, Hội thảo đặt ra vấn đề liệu trật tự khu vực này sẽ có chuyển biến lớn hay vẫn duy trì nguyên trạng. Nếu có chuyển biến, diện mạo của một trật tự mới ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương sẽ như thế nào, ảnh hưởng của nó đến việc hình thành một trật tự thế giới mới ra sao.

Mỹ có còn giữ được vị thế là siêu cường áp đảo trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương nữa hay không và chính sách của Mỹ đối với khu vực này như thế nào, vai trò của các cường quốc hạng trung, của ASEAN cũng như vai trò của các tổ chức, quốc gia ở khu vực, vấn đề biển Đông... cũng là những vấn đề được các đại biểu thảo luận sôi nổi.

Trên cơ sở phân tích, dự báo tương lai của trật tự khu vực châu Á - Thái Bình Dương, Hội thảo làm rõ đóng góp của các mối quan hệ song phương giữa các nước trong và ngoài khu vực đối với xung lực quan hệ quốc tế ở đây. Đồng thời, các đại biểu cũng chỉ ra những thách thức cho chính sách đối ngoại của Việt Nam trong thời gian tới.

HOÀI PHÚC

Hội thảo khoa học quốc tế “Báo chí trong quá trình toàn cầu hóa: Cơ hội, thách thức và triển vọng”

Trong bốn ngày, từ ngày 29/10-02/11/2013, ba ngày tại Hà Nội và một ngày tại Quảng Ninh, Hội thảo khoa học quốc tế “Báo chí trong quá trình

toàn cầu hóa: Cơ hội, thách thức và triển vọng” được tổ chức với sự phối hợp của Hội Nhà báo Việt Nam, Học viện Báo chí và Tuyên truyền, báo *Nhân dân*, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh Quảng Ninh và Đại học Tổng hợp Vienna (Cộng hòa Áo).

Tham dự Hội thảo có các đại biểu là các giáo sư, nhà nghiên cứu, giảng viên và nhà báo đến từ các trường đại học, viện nghiên cứu cùng các cơ quan báo chí Việt Nam và quốc tế. Hơn 70 tham luận được gửi đến Ban tổ chức Hội thảo.

Tại Hội thảo, các đại biểu nhất trí chung rằng, chúng ta đang sống trong một thế giới phẳng mà xã hội truyền thông với nhiều phương thức truyền tải hiện đại đã và đang tạo ra cơ hội, triển vọng nhưng cũng tạo ra những thách thức lớn đe dọa sự phát triển của báo chí truyền thông ở mỗi quốc gia. Toàn cầu hóa đã tạo ra một xã hội mở, nhưng nếu tiếp cận thiếu chọn lọc thì sẽ gây ra sự bất ổn trong xã hội, con người sẽ ngày càng trở nên ích kỷ, vô cảm hơn. Truyền thông cần phải nỗ lực hơn trong việc loại bỏ những tiêu cực đó.

Trong bối cảnh và sự phát triển mạnh mẽ của các phương tiện kỹ thuật hiện nay, báo in bị ảnh hưởng mạnh nhất và gặp phải những thách thức lớn. Thực tế cho thấy, hiện ở Việt Nam có nhiều tờ báo chạy theo thị hiếu với các đề tài giật gân, câu khách, nhiều tờ báo đứng trước nguy cơ phá sản. Hội thảo cho rằng, phải chăng sự tích hợp của truyền thông đa phương tiện sẽ là một trong những hướng đi hữu hiệu đối với lĩnh vực báo in, trong bối cảnh báo in phải cạnh tranh khốc liệt với các loại hình báo chí khác? Khuynh hướng phát triển lâu nay của nền báo chí thế giới là “sự liên kết giữa kinh doanh thông tin với tư bản công nghiệp - tài chính”. Hoạt động báo chí trong nền kinh tế thị

trường phải sống được bằng việc bán báo. Các tờ báo, các tập đoàn truyền thông muốn tồn tại phải vừa biết tuân thủ các quy tắc nghiệp vụ báo chí, vừa biết tuân thủ các quy luật của nền kinh tế thị trường.

Tại Hội thảo, các đại biểu cũng cùng trao đổi và chia sẻ quan điểm và kinh nghiệm của các cơ quan báo chí, đặc biệt là từ các cơ quan báo chí nước ngoài. Các đại biểu cho rằng, muốn khẳng định mình, các tòa báo cần đảm bảo thông tin nhanh nhạy, chính xác, cân bằng, phải hiện đại hóa các phương thức truyền thông, xây dựng cơ sở kinh tế mạnh, dịch vụ hóa các sản phẩm truyền thông, đảm bảo tiện ích cho tiếp nhận thông tin và tăng cường tiếp cận nghiên cứu công chúng. Một giải pháp quan trọng nữa, các cơ quan báo chí phải không ngừng nâng cao phẩm chất, năng lực đội ngũ người làm báo, chuyên nghiệp hóa đội ngũ làm báo.

Tại Hội thảo, vấn đề báo chí và biến đổi khí hậu cũng thu hút được sự quan tâm thảo luận sôi nổi của các đại biểu tham dự.

VÂN HÀ

Hội thảo quốc tế “Các vấn đề Lịch sử - Văn hóa - Xã hội trong giao lưu Việt Nam - Nhật Bản”

Ngày 13-14/11/2013, tại Hà Nội, Viện Nghiên cứu Đông Bắc Á thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam phối hợp với Trung tâm Quốc tế Nghiên cứu Nhật Bản (Nichibunken) và Học viện Inamori thuộc trường Đại học Kagoshima tổ chức Hội thảo quốc tế “Các vấn đề Lịch sử - Văn hóa - Xã hội trong giao lưu Việt Nam - Nhật Bản”. Tham dự Hội thảo, có các nhà nghiên cứu, các học giả đến từ các cơ quan, tổ chức của Việt Nam và Nhật Bản. Hội thảo được chia làm 4 phiên.

Phiên 1: “Lịch sử cổ, trung đại, cận đại và giao lưu Việt Nam-Nhật Bản trong lịch sử”, các đại biểu đã phân tích và cho thấy nhiều khía cạnh của mối quan hệ lâu năm giữa Việt Nam và Nhật Bản như quan hệ giao bang Việt Nam-Nhật Bản, một số tư liệu và hiện vật liên quan đến mối quan hệ giao thương giữa Nhật Bản với vùng đất Đàng Trong (nay là miền Trung Việt Nam) của Việt Nam trong các thế kỷ XVI-XVIII... Do tương đối gần nhau về vị trí địa lý và có chung nhiều nét tương đồng về lịch sử, văn hóa, nên mối quan hệ giữa hai nước đã được xác lập sớm và tồn tại qua nhiều thế kỷ. Mặc dù không tránh khỏi những bước thăng trầm, nhưng truyền thống hữu nghị giữa hai nước đã tạo nên cơ sở thiết yếu cho sự phát triển quan hệ hợp tác và sự hiểu biết giữa hai dân tộc ở khu vực châu Á (Đông Nam và Đông Bắc Á) ngày càng gắn bó.

Phiên 2: “Sự biến đổi xã hội của các quốc gia Đông Á thời cận đại”. Đề cập và phân tích quan niệm về khai hóa văn minh, các học giả đưa ra những nhận định bước đầu về nguyên nhân dẫn đến sự khác nhau giữa vận mệnh của hai dân tộc trong thời kỳ lịch sử đầy biến động đó và những kiến giải sâu sắc hơn về lịch sử hai nước. Bên cạnh đó, những sưu tập đồ sứ Nhật Bản, có niên đại thời Edo, là minh chứng tiêu biểu cho việc tìm hiểu sự giao thoa giữa Thăng Long với Nhật Bản vào thời Lê trung hưng, thế kỷ XVII; kết quả nghiên cứu về sự hình thành của trường Đông Kinh Nghĩa thực và cuốn “Văn Minh Tân Học Sách” cũng được các đại biểu làm rõ.

Phiên 3 về “Văn hóa giải trí của giới trẻ Nhật Bản, Anime, Vườn cảnh, Trà đạo Nhật Bản, so sánh, đối chiếu văn hóa Việt Nam-Nhật Bản”. Các học giả tập trung phân tích một số nét văn hóa

tiêu biểu của hai nước như tác phẩm Manga-Anime; tục nhuộm răng đen ở một số vùng nông thôn Việt Nam và Nhật Bản; tình yêu thiên nhiên; văn hóa ẩm thực Việt Nam và Nhật Bản... Qua đó, cho thấy sự đa dạng, đặc sắc trong văn hóa truyền thống, đồng thời góp phần lý giải về tính tương đồng, sự khác biệt (trong văn hóa ẩm thực) được quy định bởi điều kiện môi trường tự nhiên, điều kiện lịch sử, xã hội, văn hóa, tín ngưỡng, tôn giáo cũng như sự biến đổi qua giao lưu, ảnh hưởng giữa các quốc gia, dân tộc.

Phiên 4: “Nghiên cứu Nhật Bản - Những vấn đề khác” đề cập đến một số vấn đề như: Nhận thức của trí thức Việt Nam cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX về cận đại hóa Nhật Bản (là chủ trương học tập duy tân của Nhật Bản để cải cách, duy tân đất nước); Hiện tượng tôn giáo mới ở Nhật Bản và Việt Nam-Những tương đồng và khác biệt (phân tích, so sánh hiện tượng tôn giáo mới ở Nhật Bản và Việt Nam trên một số phương diện: diện mạo, nguyên nhân nảy sinh, đặc điểm và những tác động xã hội để lý giải hiện tượng tôn giáo mới ở Việt Nam hiện nay); Văn hóa ẩm thực Nhật Bản và Việt Nam: Tập quán và biến đổi;...

Kết thúc Hội thảo, các đại biểu đều nhận định, Hội thảo là hoạt động có ý nghĩa to lớn trong việc thúc đẩy quan hệ Ngoại giao của hai nước Việt Nam-Nhật Bản nói chung và thiết thực kỷ niệm 40 năm thiết lập quan hệ hai nước nói riêng. Đây cũng là dịp để các nhà khoa học, các học giả trao đổi thông tin, chia sẻ kinh nghiệm nghiên cứu, nâng cao hiểu biết lẫn nhau và cùng nhìn lại chặng đường phát triển về mối quan hệ giao lưu giữa Việt Nam-Nhật Bản trên nhiều lĩnh vực.

TA.